

Назва дисципліни	Бізнес-планування
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Оксана Степанівна Паламарчук
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, у соцмережі	https://rshu.edu.ua/121-personalii/1214-palamarchuk-oksana-stepanivna
Е-mail викладача:	oksana.palamarchuk@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	http://kibernetika.rv.ua/
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: на кафедрі згідно з графіком консультацій

Цілі навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фахівців з економіки теоретичних знань та практичних навичок стосовно процесу розроблення і детального обґрунтування реалізації підприємницької ідеї, яка супроводжується розробкою бізнес-плану, що є передумовою успішного створення, розширення чи удосконалення діяльності підприємств/приватного бізнесу.

Завданням навчальної дисципліни є формування відповідних економічних знань для освоєння сфери бізнесу, планування господарської діяльності підприємств, вміння самостійно орієнтуватися у наявній економічній ситуації, вірно та раціонально підходити до вирішення комерційних проблем; вміння розробляти бізнес-план як дієвий інструмент для започаткування чи розвитку бізнесу.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка та освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» РДГУ дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких *загальних та фахових* компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати..

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати:

Знання

P3.Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

P4.Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

P5.Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

P7.Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

P8.Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

P9.Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

P10.Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

P14.Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

P16.Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

P17.Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

P21.Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

P22.Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

P23.Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Бізнес-планування» значно підвищиться сукупністю знань, отриманих здобувачами вищої освіти при вивченні дисциплін, «Менеджмент», «Інтернет-технології в бізнесі», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Інвестування», «Ризикологія».

Мотивація здобувачів вищої освіти полягає:

- формування почуття задоволення від пізнання нового;
- усвідомлення розширення власних перспектив у плані знайомства з дійсністю, відкриття невідомих сторін оточуючої дійсності – закономірностей творчості;
- формування стійкої тенденції до продовження креативної діяльності;
- вузькі соціальні мотиви (прагнення отримати схвалення, посісти гідне місце в соціальній групі, підтвердити свій статус, підвищити рівень креативності);
- мотиви соціального співробітництва, спілкування з іншими людьми упродовж здобуття вищої освіти.

Спільна (групова) діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни «Бізнес-планування» може бути:

- 1) за рівнем навчальних можливостей здобувачів – гомогенною та гетерогенною;

2) за особливостями розподілу навчальних завдань – однорідною, диференційованою, кооперованою, індивідуально груповою;

3) за часом функціонування – пролонгованою та локальною.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні курсу передбачає:

- підготовку до аудиторних занять та опрацювання матеріалу практичних робіт;
- вивчення окремих тем або питань змістового модуля, які у Робочій програмі винесено на самостійне опрацювання;
- виконання диференційованих завдань;
- підготовку рефератів та реферативних повідомлень, виступів на заняттях;
- виконання завдань для самоконтролю, що передбачає розв’язання практичних завдань, проходження тестів, відповідей на питання тощо.

Перелік тем

1. Організація процесу бізнес-планування на підприємстві.
2. Бізнес-план та його структура.
3. Цілі розробки бізнес-плану.
4. Методологія розробки бізнес-плану.
5. Формування інформаційної бази бізнес-плану.
6. Технологія складання бізнес-плану.
7. Класифікація та типологія бізнес-планів.
8. Аналіз ефективності бізнес-плану.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. З. С. Варналій, Чернівці : Технодрук, 2019. – 264 с.
2. Бізнес-планування: практичний посібник. А.В. Балакіна, А.В. Ємельянова, О.О. Кузнєцова. – К. : 2018. – 235 с.
3. Вассерман Н. Дилеми засновника бізнесу. Як попередити помилки й уникнути їх під час створення стартапу. – Харків, 2017. – 480 с
4. Верланов Ю. Ю. Бізнес-планування: теорія та практика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 244 с.
5. Гамалій В.Ф., Вишневська В.А., Хачатурян О.С. Бізнес-планування: навч. пос. Кропивницький. : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 187 с.
6. Гетало В. П. Бізнес-планування : навч. посіб. – Київ : Професіонал, 2008. – 240 с
7. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 241 с.
8. Кривонос А. О. Бізнес-планування на підприємстві : навч. посіб. – К. : МАУП, 2006. – 160 с.
9. Паламарчук О.С. Бізнес-планування : навч. посіб. – Рівне : О. Зень, 2024. – 120 с.
10. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки і обґрунтування : навч. посіб. – вид. 2-ге, доп. – Київ. : КНЕУ, 2002. – 379 с.
11. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. – Київ : Каравела, 2008.
12. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика : навч. посіб. – Київ : Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткова

1. Глущенко Л. Д., Лесько О. Й., Бальзан М. В. Теоретичні аспекти та сучасні тенденції бізнес-планування на підприємстві . *Modern Economics*. 2022. № 31(2022). С. 32-37.
2. Грабовецький Б. Є Економічний аналіз : навч. посіб. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 256 с.
3. Кістерський Л.Л., Бурлей А.Б., Пустовойтова Т.Л. Управління бізнесом: доступно про складне. – Київ : Знання України, 2001. – 245 с.

- Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. І доп. – Київ : Т-во «Знання», КОО, 2002. – 294 с.
- Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми : навч. посіб. – К. : Знання, 2006. – 423 с.
- Лавров Є. А. Інформаційні технології бізнес-планування : навч. посіб. – Суми : Довкілля, 2007. – 322 с.
- Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності : навч. посіб. – Київ : Каравела, 2005. – 400 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

- Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика» підготовки бакалавра спеціальності 051 «Економіка». Режим доступу : https://rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/osv_prog_bak_051_ekonom_ek_kibern_2021.pdf
- Сайт кафедри економіки та управління бізнесом. Режим доступу : <http://www.ekibernetika.org.ua>.
- Платформа електронного навчання кафедри економіки та управління бізнесом. Режим доступу : <http://kibernetika.rv.ua/>
- Репозитарій РДГУ. Режим доступу : <http://repository.rshu.edu.ua/>
- Види бізнес-планів. Режим доступу : <http://alpina.kiev.ua/vydy-business-planiv/>
- Міжнародний інститут бізнес-аналізу. Режим доступу : <https://www.iiba.org/>
- Як написати бізнес-план: приклад структури. Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/07/18/663063/>

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до мережі Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання*	Методи оцінювання результатів навчання**
ЗК3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Р3.	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки..	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
		Р4.	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
		Р7.	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10

ЗК4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Р8.	Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
СК4.	Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати	Р9.	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
		Р10.	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
СК6.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач	Р17.	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
СК12.	Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення	Р23.	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10
СК13.	Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності	Р17.	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО7 МО9 МО10

* МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату); МН5 – відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань); МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

** МО1 – екзамен; МО2 – усне або письмове опитування; МО3 – колоквиум; МО4 – тестування; МО5 – командні проекти; МО6 – реферати, есе; МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах; МО9 – захист лабораторних і практичних робіт; МО10 – залік.

**Система та критерії оцінювання
у Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)		
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину	Середній (репродуктивний)		

			теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих			
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Бізнес-планування»

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	100
7	7	7	7	8	8	8	8		
Модульний контроль – 20									

Критерії по видах діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття.	2	7
	Виконання завдань самостійної роботи.	5	

T2	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 5	7
T3	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 5	7
T4	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	2 5	7
T5	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 5	8
T6	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 5	8
T7	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 5	8
T8	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 5	8
<i>Модульний контроль</i>		-	20
<i>Залік</i>		-	20
Разом:			100

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного та лабораторного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.